

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 417/2012-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť A. M., Ž., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Obvodného pozemkového úradu v Liptovskom Mikuláši v konaní vedenom pod sp. zn. 2012/000/GK, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. M. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 12. júla 2012 doručené podanie A. M., Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), označené ako „*Ústavná sťažnosť*“. Ústavný súd podľa obsahu kvalifikoval podanie sťažovateľky ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

postupom Obvodného pozemkového úradu v Liptovskom Mikuláši (ďalej len „pozemkový úrad“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2012/000/GK (ďalej aj „namietané konanie“).

Podľa sťažovateľky namietané konanie, ktorého predmetom je rozhodovanie o reštitučnom nároku, začalo „ešte podaním jej nebohej matky... zo dňa 18. 12. 1992“ a prvýkrát o ňom pozemkový úrad rozhodol až rozhodnutím sp. zn. OBPÚ 556-2007/00725 GK z 28. decembra 2008. Označené rozhodnutie zrušil Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 23 Sp/66/2009-97 zo 16. marca 2009 a vrátil vec pozemkovému úradu na ďalšie konanie. Zo sťažnosti vyplýva, že krajský súd rozsudkom č. k. 29 Sp 26/2011-62 zo 7. októbra 2011 zrušil aj v poradí druhé rozhodnutie pozemkového úradu sp. zn. ObPÚ 810-2010/000110 GK z 22. decembra 2010 a opätovne mu vrátil vec na ďalšie konanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že v predmetnej veci nebolo ani po uplynutí viac ako 19 rokov od začatia konania právoplatne rozhodnuté, podala sťažovateľka 29. februára 2012 sťažnosť riaditeľovi pozemkového úradu „*pre zbytočné prietahy v konaní s požiadavkou urobiť kroky, ktorými sa zamedzí ďalším prietahom v konaní samom*“. Na sťažnosť reagoval riaditeľ pozemkového úradu prípisom z 5. marca 2012, ale ani následne podľa sťažovateľky nedošlo vo veci k náprave, a preto podala sťažnosť ústavnému súdu.

Sťažovateľka sa domáha, aby ústavný súd vyslovil, že postupom pozemkového úradu v namietanom konaní došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal pozemkovému úradu v namietanom konaní konať bez zbytočných prietahov a zároveň jej priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €.

Súčasťou sťažnosti jej aj žiadosť sťažovateľky o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom pozemkového úradu v konaní vedenom pod sp. zn. 2012/000/GK.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd

nerozhodujú všeobecné sudy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné sudy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd poukazuje na § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), podľa ktorého fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Podľa § 250t ods. 4 OSP súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.

Z uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že sťažovateľka sa môže účinne domáhať ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy namietaným postupom pozemkového úradu žalobou podľa § 250t ods. 1 ústavy, o ktorej je oprávnený a aj povinný rozhodnúť miestne príslušný krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o žalobe sťažovateľky v danom prípade (vzhľadom na princíp subsidiarity) vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodnúť o jej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. augusta 2012